

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12895/2025
09.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Радославе Мађаров, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 397/23 од 19.09.2024. године, у седници одржаној 09.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 397/23 од 19.09.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 397/23 од 19.09.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 12863/20 од 01.02.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због умањења животне активности исплати 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2022. године до исплате и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка од 51.000,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12863/20 од 01.02.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове од 189.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев у делу који се односи на камату на трошкове поступка од дана пресуђења до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 397/23 од 19.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је тужена обавезана да тужиоцу уместо досуђеног износа плати 95.000,00 динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе, потребе разматрања правног питања од општег интереса и правних питања у интересу равноправности грађана.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда у овом случају постоји потреба да се одлучи о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе у примени одредби Закона о облигационим односима о застарелости потраживања накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности проузрокованих посттравматским стресним поремећајем, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као припадник резервног састава Специјалних извиђачко-диверзантских јединица Војске Југославије учествовао у ратним дејствима на територији Косова и Метохије, у периоду од 03.04. до 24.06.1999. године. Због стресогених догађаја, тужилац је по повратку са ратишта почео да осећа велику нервозу, због чега су му преписани „Бенсендин“ и антидепресиви. Акутна фаза болести ПТСП трајала је око шест месеци током 2006. године, а након тог периода симптоми су се појачали и прешли у хронично стање. У медицинској документацији тужиоца дијагноза Ф43.1 постављена је током 2010. године, а по налазу неуропсихијатра од 27.05.2014. године коначни облик болести представља умањење животне активности од 15%. Лечење је и даље у току и није завршено.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, полазећи од чињенице да је болест код тужиоца добила коначан облик 27.05.2014. године, па је од тада почео тећи рок застарелости из члана 376. ЗОО и није истекао у време подношења тужбе 04.06.2014. године.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 376. Закона о облигационим односима, прописана су два рока застарелости потраживања накнаде штете. Рок од три године од кад је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1.) и рок од пет година од када је штета настала (став 2.). Рок од три године прописан ставом 1. наведеног члана тече и истиче у оквиру рока од пет година, јер је ставом 2. овог члана прописано да потраживање

накнаде штете у сваком случају застарева протеком тог рока. Када је реч о нематеријалној штети, рок застарелости од пет година не почиње да тече од дана штетног догађаја, већ од дана када су поједини видови нематеријалне штете добили облик коначног стања.

Посттрауматски стресни поремећај представља хроничну болест, чији се симптоми лечењем не могу отклонити. Болест има своје акутно стање, а уколико у том периоду симптоми не нестану, болест прелази у хроничну фазу и лечење траје до краја живота. Стога се почетак тока застарелости код овог вида штете везује за тренутак када је болест из акутне фазе прешла у хроничну фазу, јер тада болест добија свој коначни облик.

Захтев за накнаду штете тужилац заснива на узрочно-последичној вези између стресних догађаја којима је био изложен учествовањем на ратишту 1999. године и насталих последица које се манифестују као посттрауматски стресни поремећај и представљају умањење животне активности од 15%.

Чињенично је разјашњено да је обољење код тужиоца последица стресних догађаја којима је био изложен на ратишту 1999. године. Тужилац је био на ратишту до 24.06.1999. године, симптоми болести ПТСП су се јавили 2006. године, акутна фаза болести трајала је шест месеци, а потом је болест прешла у хроничан облик (у току 2007. године). Како су симптоми болести код тужиоца хроничан облик добили истеком акутног стања од шест месеци, основано се ревизијом тужене указује да је од тада почео да тече објективни рок застарелости од пет година прописан чланом 376. став 2. Закона о облигационим односима, који се рачуна од дана настанка штете. Тужба је поднета 04.06.2014. године, по протеклу рока застарелости, због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев одбијен као неоснован, из којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке донета је на основу члана 165. став 2. у вези чланова 162, 153. став 1, 154. и 163. ставови 1. – 4. ЗПП. Туженој, која је постигла успех у парници, досуђени су трошкови првостепеног поступка за које је постављен захтев до закључења главне расправе, односно трошкови настали у поступку по изјављеним правним лековима у границама постављеног захтева. Досуђени износ од 51.000,00 динара чине награда за састав поднеска од 12.10.2015. године од 6.000,00 динара, за састав жалбе од 18.000,00 динара и састав ревизије од 27.000,00 динара.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**